

Handläggare
Lars Ericsson
Telefon: 08 - 508 11 818

Till
Servicenämnden
2017-01-31

Översiktsplan för Stockholm - samrådsförslag

Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Servicenämnden åberopar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Christer Edfeldt
Förvaltningschef

Sammanfattning

Stadsbyggnadskontoret har på uppdrag av kommunfullmäktige utarbetat ett samrådsförslag till ny översiktsplan för Stockholm.

Förvaltningen stödjer förslaget till översiktplan för Stockholms stadsbyggande och utveckling. Med planen som utgångspunkt kan förutsättningar skapas för att utveckla en hållbar stad för alla i linje med kommunfullmäktiges vision.

I övrigt framhåller förvaltningen att staden bör överväga hur styrmedel som bidrar till likvärdiga sociala villkor kan förenas med att ta tillvara marknadsförutsättningarna för stadsbyggandet i ett växande Stockholm. Vidare behöver det i planen förtydligas hur stadsplaneringen ska bidra till att uppnå en fossilbränslefri stad 2040 samt underlätta en klimatvänlig livsstil för stockholmarna.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom staben. Ärendet har behandlats på förvaltningsgruppen 2017-01-24.

Bakgrund

Stadsbyggnadskontoret har på uppdrag av kommunfullmäktige utarbetat ett samrådsförslag till ny översiktsplan för Stockholms stad.

Kontoret har remitterat ärendet till servicenämnden m fl för yttrande senast 2017-01-10 med möjlighet att inkomma med protokollsutdrag från nämndsammanträde i ett senare skede.

Sammanfattning av remissen

I Plan-och bygglagen (PBL) anges att kommunen ska utarbeta en översiktsplan som ska ge vägledning och stöd i beslut om användningen av mark- och vattenområden samt hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras.

För att översiktsplanen ska vara aktuell, vara vägledande för efterföljande planering och spegla den politiska viljan i staden har ett samrådsdokument för en ny plan tagits fram. Sedan den gällande planen Promenadstaden – Översiktsplan för Stockholms stad (2010) har stora omvärldsförändringar skett. Stockholms stad behöver idag möta en större befolkningsökning än vad som tidigare prognostiserats. Därutöver har ett antal utmaningar för att nå en ekologiskt och socialt hållbar utveckling blivit allt tydligare. Planen omfattar mål för stadsbyggandet enligt nedan.

Stockholm ska vara en växande stad som genom sin attraktivitet lockar människor, företag och besökare från hela världen. En hög takt i stadsbyggandet ska säkerställa bostäder och samhällsfunktioner för alla. God tillgänglighet ska ge människor och företag goda förutsättningar att utvecklas.

Staden ska vara sammanhängande och det är naturligt att röra sig mellan olika stadsdelar och besöka nya platser. Människor med olika bakgrund ska kunna mötas i vardagen och stadens många stadsmiljöer med sina olika kvaliteter ska vara tillgängliga för alla invånare.

Staden ska ha en mångfald av identitetsstarka stadsdelar med levande centrum. Stadens alla delar ska erbjuda en bra livsmiljö med god tillgång till stadskvaliteter och välgestaltade och trygga offentliga miljöer som inbjuder till delaktighet och lokalt engagemang.

Stockholm ska vara en klimatsmart stad där effektiv markanvändning och transporteffektiv stadsstruktur bidrar till ökad tillgänglighet och begränsad resursförbrukning.

För att styra stadsutvecklingen i riktning mot stadens Vision 2040 – ett Stockholm för alla och uppnå målen ovan förslås en utbyggnadsstrategi i fyra delar. Här anges att den centrala stadens attraktionskraft ska användas som en resurs för hela Stockholm, med satsningar på att skapa täta stadsdelar i områden kring stadskärnan och låta staden växa successivt utåt. För att få genomförandekraft i stadsbyggandet pekats tre fokusområden ut: Farsta, Skärholmen och Kista. Hela Stockholm växer och stadens alla delar behöver utvecklas med värdeskapande kompletteringar för att bostadsmål och hållbarhetsmål ska kunna nås. Staden ska tillvarata den långsiktiga stadsutvecklingspotentialen för en hållbar utveckling vilket bl a innebär att insatser för att höja attraktiviteten på kort sikt ska ses ur ett helhetsperspektiv. Detta så att inte framtida mer omfattande stadsbyggnadsinsatser försvåras.

I översiktsplanen beskrivs också hur staden tar hänsyn till allmänna intressen såsom bostadsförsörjning, näringsliv, trafik samt social sammanhållning. Vidare handlar detta avsnitt om stadens gröna värden, karaktär och gestaltning, miljö och hälsa, kulturliv, teknisk försörjning med mera. För samtliga områden redovisas vägledande planeringsinriktningar och i vissa fall där det finns intressekonflikter redovisas avvägningar mellan de olika områdena.

Därutöver ingår i planen ett avsnitt om lokala utvecklingsmöjligheter. Som en generell utgångspunkt framhålls här att stadens höga målsättning om 140 000 nya bostäder till 2030 förutsätter en tät och sammanhållen stad där bebyggelse och grönstruktur samspelar och ger förutsättningar för goda boendemiljöer. Tätare stadsdelar ger fler bostäder, bättre förutsättningar för lokal service, underlättar vardagslivet och minskar transporter. Stadsbyggandet ska utvecklas ur ett socialt hållbart perspektiv och levande stadsmiljöer ska eftersträvas i all stadsutveckling. Det är centralt att utveckla bättre kopplingar mellan stadens delar, överbrygga barriärer att förstärka de urbana, sociala och gröna sambanden.

Utifrån detta och de övergripande stadsbyggnadsmålen beskrivs de utvecklingsmöjligheter som identifieras för de olika stadsdelarna, exempelvis med avseende på omvandling eller komplettering av stadsbyggnad, förändringar vad gäller infrastruktur, särskilda utvecklingsbehov med mera.

Till samrådshandlingarna hör även bilagan *Översiktsplan för Stockholm – hållbarhetsbedömning* vilken svarar mot kraven i 6 kapitlet 11 § miljöbalken om att belysa planens påverkan på miljön. Dessutom ingår bilagan *Översiktsplan för Stockholm – riksintressen*. Bilagorna har utarbetats av WSP Sverige AB i samverkan med stadens tjänstemän.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen stödjer som helhet förslaget till översiktsplan för Stockholms stad. Förslaget är välskrivet och anger i många avseenden en tydlig inriktning för Stockholms stadsbyggande och utveckling. Med planen som utgångspunkt kan förutsättningar skapas för att utveckla en hållbar stad för alla i linje med kommunfullmäktiges vision.

Staden står inför stora utmaningar när det gäller att skapa en mer jämlik och sammanhållen stad. Som det konstateras i planen finns det stora variationer i marknadsförutsättningar mellan olika stadsdelar. Vidare framhålls att marknadsläget ska användas som en hävstång för stadsutvecklingen. Det finns här vissa inbyggda målkonflikter och staden måste närmare överväga hur styrmedel som bidrar till att skapa likvärdiga sociala villkor kan förenas med att ta tillvara marknadsförutsättningarna för stadsbyggandet i ett växande Stockholm. Detta kan avse exempelvis hur markanvisningar till bostadsbyggande sker eller hur planprocesser utformas. Vidare är det angeläget att stadsplaneringen kan stödja utformning av offentliga rum och verksamheter som främjar möten, social gemenskap, kultur och idrott samt deltagande i samhällslivet. Här bör det också beaktas att stadens hållbarhetskommission under året har lyft fram vikten av ett socialt investeringsperspektiv samt framhållit möjligheten att metodmässigt ta hänsyn till socialt värdeskapande och hållbarhet, jämlikare villkor, barnperspektiv med mera i stadsplaneringen.

Att ta tillvara och utveckla kulturella värden är en viktig dimension i stadsplaneringen. Det finns en rik mångfald av kulturuttryck i samtiden liksom i stadens äldre historia och detta är synligt i stadens gestaltning, byggnader och offentliga rum samt i det sociala livet. Kulturlivet kan också bidra till samhörighet och gemenskap samt intresse och förståelse för mångfald och olikheter. Det är därmed angeläget att i det fortsatta samrådet om planen beakta dessa frågor, exempelvis när det gäller stadsmiljö och gestaltning, kulturverksamheter i stadsdelarna med mera.

Det är givetvis också angeläget att stadsplaneringen enligt översiktsplanen bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål om Stockholm som en klimatsmart stad. I planen konstateras att den stora framtida befolkningstillväxten och utbyggnaden får konsekvenser för såväl land- som vattenmiljöer. Vidare anges också ett antal viktiga planeringsinriktningar såsom exempelvis effektiv markanvändning, livskraftig grön infrastruktur, och tåliga försörjningssystem. Dock behöver det förtydligas hur stadsplaneringen ska bidra till att uppnå en fossilbränslefri stad 2040, exempelvis vad gäller samordning gällande infrastruktur, styrmedel som påverkar överflyttning från bil till kollektivtrafik med mera. Dessutom bör planen utvecklas angående hur stadsplaneringen ska underlätta en klimatvänlig livsstil för stockholmarna.

Översiktsplaneringen påverkar givetvis också möjligheterna att uppfylla stadens mål om ekonomisk hållbarhet. Som viktiga intressen och faktorer på området framhålls i planen bostadsförsörjning, näringsliv och kompetensförsörjning, framkomlighet och lättillgänglig service med mera. Här anknyter planen på ett tydligt sätt till stadens mål om en aktiv markpolitik som bl a syftar till att öka produktionstakten i bostadsbyggandet, verka för en mångfald av aktörer och gagna etablering och utveckling av näringsverksamheter. Vidare framhålls vikten av att planera för nåbarhet, som dels kan skapas genom närhet (genom täthet och funktionsblandning) , dels genom goda transportmöjligheter. De inriktningar i planen som anknyter till områdena ovan har stora konsekvenser för stadens ekonomi vilket behöver belysas närmare i samband med fortsatt samråd samt vid efterföljande detalj- och områdesplanering.

Bilaga

Remiss från kommunstyrelsen:

1. Översiktsplan för Stockholm - samrådsförslag
2. Bilaga - hållbarhetsbedömning
3. Bilaga - riksintressen